

André Gide
KALPAZANLAR

Reşat Nuri Darago'nun kalemlile dilimize çevrilen bu şaheser nihayet çıktı.
İnsel Kitabevi

Tasvirî Efkar

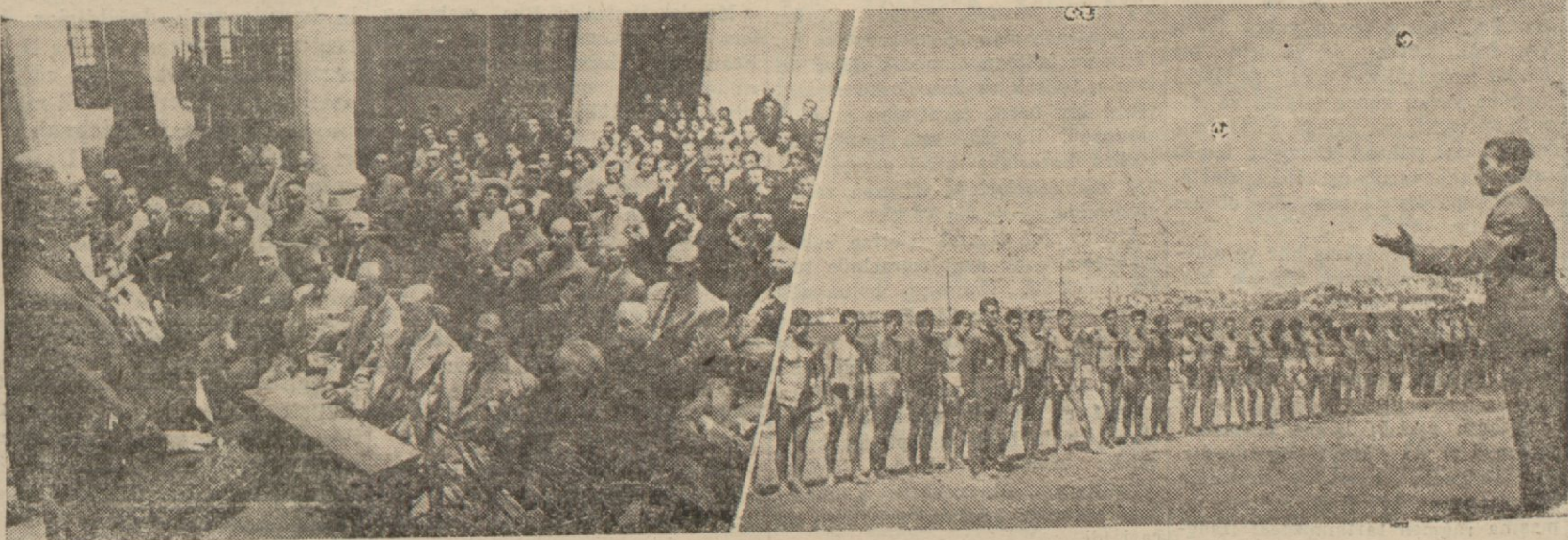
MÜSTAKİL YEVMI GAZETE

Telefon : 20520
Telg. Tasvirîefkar, İstanbul

Ümit, cesaret hissini uyandırır. Halbuki cesaretsizlik felâketlerin en sonucusudur. V. Kuebel
(Şerhî 2 nci sahifemizde)

DÜNKÜ MERASİM

Lozan zaferinin değişmiyecek olan prensipleri millîlik, egemenlik, istiklâl ve eşitliktir

Dün Üniversitede yapılan merasimde Rektör nutkunu irad ederken

Üsküdar Halkevinde Lozan Günü münasebetile yapılan deniz yarışlarında yüzücü gençler

Ankara, 24 (A.A.) — Lozan sulhünün 19 uncu yıldönümü bugün yurdumuzun her yerinde büyük tezahüratla kutlanmıştır. Yurdun her tarafındaki Halkevlerinde ve Halk Odalarında toplantılar yapılarak

Lozan hatıratı anılmış ve Lozan sulhünün büyük kahramanı Milli Şef Reisicumhur İsmet İnönü'ne bağlılık duyguları bir daha yenilenmiştir. Bu münasebetle Ankara Halkevinde de saat 18.30 da büyük bir tö-

ren yapılmış ve Devlet merkezinde bütün tanınmış simaları bu törende hazır bulunmuştur. Törene İstiklâl marşla başlanmış ve Maarif Vekilliği Talim ve Terbiye Dairesi Başkanında Falk Resid Ünal bir konfe-

rans vermiştir. Bundan sonra Lozan sulhüne ait hatıralar yâd edilmiş ve Milli Şefimizin yurd tekkilerine ait filmler gösterilmiş ve şiirler okunmuştur.
(Devamı sahife 2, sütun 1 de)

Millî Şef İstanbullu şereflendiriyorlar

Reisicumhur dün akşam saat 22 de Ankaradan hareket buyurdular

Ankara, 24 (A.A.) — Milli Şef Reisicumhur İsmet İnönü Memleket dahilindeki seyahatlerine İstanbul istikametinde devam etmek üzere bu akşam saat 22 de Ankaradan hareket buyurmuşlardır. Reisicumhurumuz Ankara garında Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil ve Hariciye Vekili Sükrü Saracoğlu, Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, şehrimeiske bulunan Vekiller, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri ve Umumi İdare heyeti üzaları, Mobuslar, Generaller, Ankara Valisi ve Garnizon Komutanı, Ankara Emniyet Müdürü ve Merkez Komutanı ve diğer askeri ve mülki erkân tarafından uğurlanmışlardır.

Günün özeti

Temiz bir sulhun yıldönümü

LOZAN sulhunun yıldönümü, garip bir karşılaşma eseri olarak İngilizlerin Hariciye Nazırı M. Eden'in müstakbel sulhtan bahsettiği günlere tesadüf etmiştir.

M. Eden, bu harpten sonraki sulhun idaresi, harbin idaresinden güç olacağı tarzında bir takım sözler söylemiştir. İngiliz Hariciye Nazırının başka fikirlerini bilmiyoruz ama, müstakbel sulh hakkındaki mütalesasının doğruluğunu biz de tasdik ederiz.

Filhakika bu harbi takip edecek olan sulhu, hangi taraf galip gelirse gelsin, idare ve hatfâ idame çok güç olacaktır. Çünkü bu defaki harp, geçen Cihan Harbile kıyas kabul etmiyecek kadar dünyayı altüst etmiştir. Geçen harbin başlıca cereyan şahası hemen hemen Avrupaya inhisar etmiştir. Asya ve Afrika'ya ait kısımları, bizim topraklarda cereyan etmiş, pek az da Afrikada Alman müstemlekelelerinde yukulubulmuştur.

Bu defaki harp ise Avrupadan başka, dünyanın en mühim kıtası olan Asyayı tamamille herci merç ettiği gibi, Afrikanın da simalini karıştırılabildiği kadar karıştırmıştır.

Şu halde yeni sulh yapılırken, geçen defaki gibi yalnız Avrupada yeni hudutlar tayini ve yeni memleketler ihdası gibi işlere

TASVİRİ EFKÂR
(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

Ticaret Vekilinin konuşması

Hükümet halktan şunu bekliyor

Figatları serbest bırakılan gıda maddeleri için bilhassa ilk haftalarda tehâlük gösterilmemeli ve sabır edilmelidir. Aksi halde piyasada darlık ve sıkıntı husule getirir

BEHÇET UZ

Ankara, 24 (A.A.) — Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, bu akşam radyoda aşağıdaki konuşmada bulunmuştur:

«Aziz yurdtaşlarım, Geçen hafta, hububat hakkındaki kararlarımızı anlatırken di-

(Devamı sahife 3, sütun 2 de)

Bakışlar

Münakaşa ve muharebe
Pegami SAFA

ANGLO-SAKSON dünyası, harbin güdümü bakımından iki iddia kutbuna bölündü. Bir yanda halk, öte yanda Amerikan ve İngiliz hükümetleri, münakaşası hâlâ tükenmeyen mahut ikinci cephe davasında birbirlerine karşı cephe aldılar. Şimdilik ikinci cephe yerine bu mücadeleyi seyrediyoruz.

İngiliz, Amerikan, sağ, sol bütün Anglo-Sakson gazeteleri, Kızıldüğün yıkılmak üzere olduğunu haber vererek, biftik kızartır gibi alâminüt ikinci bir cephe açılmasını istiyorlar. Bolşevik gazetelerinden yükselen çığlıklar Anglo-Sakson kubbesini çin çin öttürüyor: Pravda, memleketin başına büyük bir felâket köktüğünü haber veriyor, Kızıl Yıldız vahamet üstüne vahametten bahsediyor ve bütün İngiliz - Amerikan gazeteleri, meslek ve mezhep farklarını unutarak Sovyetlerin imdadına koşulmasını istiyorlar. E-

ğer bu galeyân umumi olmasaydı, bazı Anglo-Sakson gazetelerinin sol fikirlerle karşı sempatiyle izah edilebilirdi; fakat en sağ ve muhafazakar matbuat da bu koroya iştirak ediyor. Çünkü Rus cephesi demokrasi cephesi demektir: Ya ikisi birden dayanır, ya ikisi birden yıkılır.

Anglo-Sakson hükümetleri susuyor. Bu, onların Doğu Cephesindeki vahameti küçümstediklerini ve halk efkârının galeyânını mânâsız bir telâş ve yaygara telâkiki ettiklerini göstermez. Fakat gazeteler «lüzum», hükümetler «imkân» davasındadırlar. İkinci bir cepheye lüzum var, fakat imkân yok. Daha bir ay evvel Bay Litvinof, bunun geç kalmış olduğunu söyledi. Buna rağmen Anglo-Sakson gazetelerinin ısrarı, selâmeti başka hiçbir hamlede görmediklerini ve «ne olursa olsun» bir ikinci cephe teşebbüsünü bütün ihtimal ve ihtiyat hesaplarına tercih ettiklerini gösterir.

Yarın ne olacağı bilinmez; fakat bugün olan şudur: Demokrasiler münakaşa, Mihverciler muharebe ediyorlar.

Ticaret Vekâletinin mühim bir tebliği

Vilâyetler iâşe ve fiyat mürakabe teşkilâtı lâğvedildi. Subaşı teşkilâtı yerine de tahmin heyetleri ikame edildi

Elkonmuş olan her nevi gıda maddelerinin satışları da serbest bırakıldı

Ankara, 24 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:
1. — Fiyat Mürakabe Komisyonları, Fiyat Mürakabe Heyetleri ve Vilâyetler İâşe Teşkilâtı kaldırılmıştır.
2. — Ticaret Vekâletince el konmuş bulunan her nevi gıda maddeleri üzerindeki el koyma hükmü kaldırılmıştır.
Gıda maddeleri satışları serbest olacak, ancak

iâşe fiyat mürakabesinin ihtikârı mücadeleye ait salâhiyetleri Belediye Encümenlerince kullanılacaktır.
Satış hareketleri, Milli Korunma kanunu hükümlerine tevfiğin Belediyeler tarafından takip ve kontrol edilecektir.
3. — Subaşı teşkilâtı kaldırılmış ve yerlerine tahmin heyetleri ikame edilmiştir.

ASKERİ VAZİYET

Alman taarruzu Rostof-Stalingrad hattına vardı

Bazı mütaalealar gibi Alman kuvvetlerinin şimdilik Şimale teveccüh edeceklerine ihtimal vermiyoruz

YAZAN:
Emekli General
Ali İhsan Sâbis

BİRKAÇ gün evvel Almanlar Don nehrinin aşağı kısmına varmışlardır. Almanların Voroneç'te kuvvetli bir köşe direği vücutte getirerek Don nehri boyunca teşkil ettikleri bir müdafaa perdesi arkasında batı cenuba doğru bir çark hareketi yaptıklarını ve Stalingrad - Rostof hattına doğru ilerlemek istediklerini evvelce yazmıştık. Şimdi artık bu hareket, tamamilen yapılmış bulunmaktadır. Son gelen haberler, Almanların Don

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

Sovyet tebliği

Vatanımız tehlikededir

Düşmanın tazyiki neticesinde cenupta tekrar gerilemeye mecbur olduk

Rostofu tehdit eden tehlikenin vahameti arttı

Londra, 24 (A.A.) — Moskova radyosu bugün öğleden sonra Rus milletine heyecanlı bir hitap yapmış ve evatanımız tehlikededir» dedikten sonra şöyle devam etmiştir:
«Düşman hücumu geçmek ve memleket içlerine daha derin girebilmek için bütün ihtiyat kaynaklarını bir araya toplamıştır. Düşmanı durdurmak ve göğüslerini bir kare yapmak için bütün vatanseverlere hitap ediyoruz. Geçen 13 aylık savaş esnasında Sovyet vatanperverleri binlerce kahramanlık örneği göstermişlerdir. Vatanperverlik heyecanı şimdide artmaktadır. Bu heyecanı göstermek için yalnız bir şekil vardır. O da, harekete geçmek ve memleketin iyiliği için çalışmaktır. Vatanperverler bunu biliyorlar ve memleketle olan bağlılıklarını göstereceklerdir. Düşman durdurulacak ve tahrip edilecektir.»

YENİ GERİLEMELER
Londra, 24 (A.A.) — Kızılyıldız gazetesi şöyle diyor:
«Almanlar azgın bir atılışa aşağı»
(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

Donetz havzasının en mühim bir şehri olan Rostov, Alman kıt'aları tarafından zaptolunmuştur. Almanlar bu bölgede Don nehri cenuba doğru geçtiklerinden hareketle bundan sonra Kafkasya üzerine tevcih edileceği tahmin edilmektedir. Yukarıdaki haritada, Alman taarruz kolları Rus mukavemet bölgeleri görülmektedir.

Türk gazetecileri Berline

Yukarıdaki resmi, son posta ile gelen Alman gazetelerinden iltibas ediyoruz. Fotoğrafta Vakit refikimizin Başmuharriri Asım Us, Alman Devlet Nazırı Rozenberg ve Matbuat Şefi Dr. Dietriche ile konuşurken görünmektedir

Türk gazetecileri Berlin civarında bir zirhî kütah mektubini ziyaret ettiler

Berlin, 24 (A.A.) — Türk basın heyeti, Berlin civarında zirh-

hî kütah mektubini ziyaret etmiş ve büyük bir tank tecrübe manevrasında hazır bulunmuş, Mektup Komutanı kendilerine bir öğle ziyafeti vermiştir. He-

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

AT YARIŞLARI

Bu haftaki koşular çok heyecanlı olacak

TAHMİNLER: Bu hafta koşuların heyecanlı günlerinden birincisine başlamak oluyor. Arap atlarının handikap yarışları 3 ve daha yukarı yaştaki yarış kanları koşusu çok alâkâldır. Bunlardan şimdiye kadar yaptığı bütün koşuları kazanmış olan başlıcalarından Alman başbaşı Baron Von Vangenbalm Fikret Atının Umacı ile bu müsabakaya girmekle Dandiyi çok büyük bir rakip olarak meydana çıkarmaktadır. Tecrübeli ve kuvvetli Dandiyi bir imtihan geçirecektir. Yarış Umacı ile Dandiyi arasında bir hassa son metrelere çok sıkı bir mücadeleye geçecek ve eğer Umacı geçen haftaki gibi Derobe etmezse koşuyu kazanabilecektir.

İngiliz yarışında F. Samsaroglu ahırları bu hafta da Humahaton ile yarışacaklardır. Mesafenin uzunluğu lehrilerine kaydedilebilecek en büyük avantaj olduğundan kolaylıkla kazanacaklarını ümit ediyoruz. Yarışın meraklı tarafı Goncanın güzel bir koşu çıkarmasına bağlıdır. İki koşuya takdire Humahaton ile birlikte Demet ve Buketi bir parça terletecektir zannındayım.

İki yaşlıların koşusu, F. Samsaroglu ahırları için bir gezintiden ibaret olmeyecektir.

1 inci koşu: Favori: F. Samsaroglu ahırları.
2 inci koşu: Favori: Vecze: Plâse: Bahadır, Yaman.
3 üncü koşu: Favori: Elhan, Plâse: Suad Karasoman ahırları.
4 üncü koşu: Favori: Umacı - Dandiyi, Plâse: Özdemir.
5 inci koşu: Favori: F. Samsaroglu ahırları, Plâse: Humahaton, Gonca.
6 ncı koşu: Favori: Tomruk, Bora, Plâse: Tuna, Tarzan.
Kılı bahsi: 2. 4. 6 ncı koşularında, çift bahsi: 1/2. 3/4. 5/6 ncı koşulardadır. Sedat F. EVRENOS

Dünkü merasim

(Birinci sahifeden devam.) Lozan barışının 19 uncu yıldönümü dün Üniversite ve Halkevinde yapılan törenlerle kutlanmıştır.

Üniversitede kutlanan Lozan günü töreninde Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, Vali ve Belediye Reis Dr. Lütfi Kırdar, Mebuslar, profesör ve doçentler ve kalabalık bir gençlik kütlesi hazır bulunmaktaydı. Saat 17 de Şehir Bandosunun çaldığı istiklal Marşıyla tören, Rektör Cemil Bilsel'in «Dünya nizamında Lozan» nutku ile açılmıştır. Rektör, bu nutkunda Lozan barışının tarihini çizmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

« Türk milleti o vakittenberi her yıl artan bir anlayışla Lozan gününü anmaktadır. Çünkü Lozan barış, dönüm, itibar, şeref ve zafer gündür. Bu münasebete Ebedî Şerif, eşsiz kahraman Atatürk'ü hürmetle anlıyım. Onun, tarihin en güç şartları içinde başladığı ve başarıları milli savaş, sekiz ay süren savagmada siyaset sahasında temin etti.

Lozan konferansı 20 İkinci şehrinde açılmıştı. Siyasi savaş daha o gün başladı.

Bu sözlerden sonra Lozan barış müzakerelerinin hangi sebeplerden dolayı uzun sürmüş olduğuna anlatan Rektör, Sevr müahedesiyle bir mukayese yaparak, nutkuna şöyle devam etmiştir:

« Sımdı dünya nizamında Lozana gelelim. Galip devletler barış nizamı yanında bir dünya nizamı da kurmuştu. Fakat yenen devletlerin kuduruğu bu dünya nizamı; da açık derdi. Kendi lehlerine geçecek esaslı dayanana dünya nizamı, local bir dünya nizamı olamamıştır. Yenenlerin hakim olduğu bir nizam olmuştur.

Bu dünya nizamına alt olan pakt Lozan barışının başında yer almamıştır.

Rektör bu sözlerinden sonra 1919 da Damat Sadrazamın en ağır ihtihamları ve hakaretleriyle Paris'ten kovulduğuna, fakat 1932 dünya devletlerinin önemli rolünden ve hizmetlerinden sayısıyla bahsederek biz Milletler Cemiyetinde yer alması çağırıklarını anlattı. Bunun da Lozanın tabiiyetlerinden biri olduğuna söyledi.

Rektör, sözlerine şöyle devam etmiştir:

« Lozanın değişmez prensipleri, millîlik, egemenlik, istiklal ve eşitlik. Türkiye bütün meselelerde prensiplerle hareket etmiş ve bunları kendisi için kabul ettirmiştir. Fakat kayıtlı altında olan her millet ve her devlete de kurtuluş yolunu göstermiştir.

Lozan prensipleri devamlı olmak iddiasında olan her nizamın temelleri, Biz de bu prensipler için dövüşmüş; bugün bu prensiplerle ayakta. Sözlerine başlarken Lozan günü dönüm gündür, itibar gündür, şeref gündür dedim. Onun arkasında her bir bir zafer olan Cenevre,

İTİZAR — «Mavi Kelebek» milli romanımızı yazımızı çokluğundan bugün koymadık. Kardeşlerimizden özür dileriz.

İstanbulda 7 bin ton kömür geldi

Halbuki ihtiyaç 40 bin tonu buluyor

Mahrukat Ofisi, önümüzdeki salı günü yapılacak olan bir toplantıda odun ve kömür maliyet fiyatları tesbit edildikten sonra tekrar satılara başlayacaktır. Ofisin odunu, çekisini 9 liradan satacağı tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan, odunun pahalı olması yüzünden halkın büyük bir kısmı kömür beyannamesi vermiştir. Bu vaziyet karşısında mevcut kömürün ihtiyaca kâfi gelmeyeceği sanılmaktadır. Esasen şimdiye kadar 40 bin ton kömür getirilmesi lazım gelirken şimdiye kadar ancak 7 bin kilo getirilebilmiştir.

Moda deniz hamamlarında bir soygunculuk

Büyükdada Nizam caddesinde Köprü sokagında 1 numarada oturan Ali, Beket Deniz Külliyyesine giderek, orada yıkanmak istemiyi ve soyduğunda odası. İki duran ceketinin cebinde bulunan bir miktar Mısır parası ile 170 lirasının ve bir altın yüzüğünün çaldığını zabıtaya müracaatla haber vermiştir. Suçlu yakalanmıştır.

Bir genç lokomotif altında kalarak öldü

Dün akşam saat 4 raddelerinde Sirkeci'de bir tren kazası olmuş, Nuri isiminde bir genç, lokomotif altında kalarak ağrıca yaralanmıştır. Yaralı kaldırıldı. Çerahpaşa hastanesinde bir müddet sonra ölmüştür.

Kadın yüzünden bir yaralama

Mehmet adında biri, evvelki akşam, Küçükpazarda Arapçesok sokagında açığı Mehmedin dükkânında yemek yerken arkadaşlarından Salih de içeri girmiş ve aralarında bir münakaşa başlamıştır. Münakaşayı mütekâlif Salih, cebinden bıçağını çekerek Mehmed'i kalçasından yaralamış ve hemen dışarı fırlayarak kaçmış da kısa bir müddet sonra yakalanmıştır. Hâdiseye kiskançlık yüzünden olduğu sanılmaktadır.

Sebzeye satışlarının kontrolü

Sebzeye ve meyvaların fatura usulü satışları başlandı. Belediye de teftişleri sıklaştırmıştır. Dün Eminönünde 7 sebze ve 15 manav, Kadıköyde de 3 sebze ile 9 manav fazla ücret istediklerinden Milli Kuruma mahkemesine verilmişlerdir.

Yeni fiyatlarla hububat mübayaası

Önümüzdeki pazartesi günü Vilâyet Vali muavini Ahmet Kinik başkanlığı altında bir toplantı yapıldı. İşe Müstearın ihtiyacı, İhtiyaç Tesbit Umum Müdürü Mahmut Şeyda'nın da iştirak edeceği bu toplantıda İstanbul Vilâyeti dahilinde mahsul ziyadeti ve mübayaası üzerinde görüşülmüştür. Yine aynı sabırların iştirakinde dün de bir toplantı yapılmıştır. Ticaret Vekâleti tarafından İstanbul muntakasının mahsulünü mübayaaya menur edilmiş olan Mahmut Şeyda ile Vali Muavini Ahmet Kinik ve İstanbul Ziraat Müdürlüğünden teşekkül etmiş olan Mübayaaya Komisyonu, Eylül sonuna kadar işlerini bitirecektir.

Karne kaçağlığı

Sehite hariç vilâyetlerden karne kaçağlığı yapıldığı ihbar edilmiş ve tespit edilen bir cürümeşuhta Bursa'da 33 kişiden birisi bakkalda 32 ağır işçi ve 35 büyük karne yakalamış ve ayrıca bu bakkalın 40 kuruştan ekme satıldığı da tespit edilerek Milli Kuruma mahkemesine verilmiştir.

Temenniler

Gami müezzinlerinin müşkül vaziyeti

Konyalı bir okuyucumuzdan şu mektubu aldık: «17 senedberi Konyanın Kapı cami müezzinliyim. Kesir efendi alle şahibiğim. Hükümeti cümhuriye bütün mülki ve askeri memurları müreffeh bir hale getirdiği halde biz Evkaf memurları pek cüzi maaşlarımızla temini malset edemediğimizden haricte de bizi ufak tefek işler yaparak gelmek çöçüçümüze temini malsetine çalışıyoruz. Halbuki nizamname mübadelesinde haricte iş yapmıştırdık takdirde tahsisatımızın kalemi geleceği söyleniyor. Maruz kadrimiz geçim müşkülâtından kurutulmamız için ya maaşlarımızın artırılması yahut da haricte müsait zamanda iş takip etmemize müsaade edilmesini saygılarımla büyükelimden temenni ederiz.» Mehmet Koşbaş

Lozanın yığılacağı köhne müesseseler Türk topraklarında ecnebi mahkemeleri

BARİŞ içinde yine bir bayram kutladık. Dün, memleketin engin bir sapa, hudutsuz bir sevinçle tesit olunan «Lozan» akdolunun bütün diğer muahedelerden farklıdır. Lozan yenen ve yenilen iki millet arasında akdolunmuş herhangi bir muahede değildir. Eğer böyle olsaydı, onun için bayram yapmakta, makaleler, broşürler, kitaplar yazmakta, nutuklar söylemekte pek haklı olmazdık. Lozan mütevazı, fakat haklı bir davanın, haksız bir çok iddiaları yemesi, altı yüz yıla varan bir tarihin tasfiyesidir.

Dümlü; bir milletle kayıtsız ve şartsiz müstakil bir memleket yaratan bir fiil, Lozan bu fiil dünyaya milletleri karşısında vesikalastırır bir bün; bir müeyyedir. Bu itibarla Lozan yalnız bizim için değil, bütün dünya için bir dönüm noktasıdır. Ucu asırların gerisine varan köhne telâki ve itibarları, yersiz ve haksız kazanılmış imtiyazları vahalı Osmanlı imparatorluğuna vurulmuş kölelik zincirlerini koparan, kıran bir dönüm noktasıdır.

Lozan; bu memleketin hür ve müstakil bir hava temin etmekle kalmamıştır. Türk milletini muasır ve medeni milletler manzumesine çıkarmış, Türk devletine müstakil devletlik zevkini tanıtmış; tattırmıştır. Lozanın yığılacağı köhne müesseselerden biri de kapitülasyonlardır. Aslı İtalyanca olan bu kelimenin lügat mânası, tefviz ve intiyaz olmasına rağmen tarihimizeki ifadesi köleliğine müteradif olmuştur. Bugünkü kısa tettekimize biz, bilhassa adli kapitülasyonlarla mesgul olacağız.

Müstakil bir devletin, kendisine ait araziye, kendi içtimai nizam ve temayüllerine uygun kanunlar vazi, mahkemeler tesisi, en itibar fakat aynı zamanda en umumî bir hukuk kalidesi İken Osmanlı imparatorluğuna kendi memleketinde; kendi istiklâliyet hukukuna muhalif olarak bir çok devletler lehine bir takım adli imtiyazlar, haklar tanıtmıştı. Bu hakları; ceza; medeni kanun ve ticaret kanunı bakımından kiye ayrıarak tettek ve mütemle edebilirdi. Enebillerin ceza hukuku bakımından imtiyazları üç şekil arz-etmekte idi:

1 - Taraflar aynı milliyette olurlarsa: 1680 tarihli Hollanda kapitülasyonunun 5. inel, 1740 tarihli Fransız kapitülasyonunun 15 inel; 1783 tarihli Rüs kapitülasyonunun 72 inel maddelerine nazaran Osmanlı imparatorluğuna hududları dahilinde ki Hollandalı; iki Fransız veya iki Rus arasında işlenen herhangi bir suç tettek ve rüyetle yegâne salâhiyetli mahkeme bu iki eenebinin mensup bulundugu konsolosluk mahkemesi idi.

2 - Taraflardan biri başka, diğeri başka milliyette olurlarsa: 1740 sayılı Fransız kapitülasyonuna nazaran bir Fransız bir Rus veya diğer eenebi devlet tebaası arasında tahaddüs eder de ceza ihtilâfını tettek mereli Türk mekahi midir. Fakat; bu eenebinin mensup bulundukları devlet konsoloshaneleri tercümanları durumu esasnasında mahkemede bulurlardı.

3 - Taraflardan biri eenebi, diğeri Türk vatandaş olurlarsa: 1740 sayılı Fransız kapitülasyonunun 65 inel maddesine göre tettek mereli Türk mahkemesidir. Fakat Fransız tebaası ister mağdur, ister suçlu olsun, Fransız sefir veya konsoloshane veya bunların mümessili durumuna esasnasında alâkalının yanına da yer alır. Fransız kapitülasyonunda olduğu gibi devletler kapitülasyonlarında da buna benzer hükümler vardır.

Eenebillerin medeni hukuk ve ticaret bakımından imtiyazları da üç şekil arz-etmekte idi:

A - Taraflar aynı milliyette olurlarsa: 1635, 1569 ve 1604 tarihlerinde Fransızlara akit, teedit ve tadil olunan kapitülasyonlara nazaran yegâne salâhiyetli mahkeme Fransız konsoloshanesi mahkemesidir. 1625 tarihli İngiliz kapitülasyonunun 16, 1680 tarihli Hollanda kapitülasyonunun 5 inel, 1783 tarihli Rus kapitülasyonunun 63 üncü maddelerinde benzer hükümler vardır. 1740 tarihli Fransız kapitülasyonunun 26 inel maddesine nazaran taraflar muvafakat eteseler bile Osmanlı mekahi böyle bir ihtilâfi tettek ve halle salâhiyetli değildir.

B - Taraflardan biri başka, diğeri başka milliyette olurlarsa: 1740 tarihli Fransız kapitülasyonunun 52 inel maddesine nazaran bir Fransız diğeri eenebi arasında Osmanlı devleti hudutları arasında medeni kanun veya ticari muamelâtın mütevellit bir ihtilâfi tarafların mutabakatı üzerine alâkallıların birin konsoloshane mahkemesinde tettek ve rüyet olunurdu.

Diğer devletlerle akdolunan kapitülasyonlarda da benzer hükümler vardır.

C - Taraflardan biri Osmanlı, diğeri eenebi vatandaş olurlarsa: 1718 tarihli Avusturya kapitülasyonunun 5 inel maddesine göre Türk

idli İngiliz konsoloshanelerine merbut mekahi üç derece idi. Les cours provinciales et locales namı verilen tasra mahkemeleri bideyet mahkemeleri mahiyetinde idi. Bunlar; konsoloshaneler veya konsolosluk memurları tarafından idare olunurdu. Cour supreme veya Haute Cour namı verilen yüksek mahkemenin makarı İstanbuldu.

Consell Prive namı verilen hususi mahkeme, yüksek mahkemenin kararlarını istinafen tettek eden mahkeme idi. İstanbulda bulunan bu mahkemelerin hakim muavinleri ve jüri olmak üzere iki nevi âzasi vardı. Hakim muavinleri bu teşkilâtın bulunduğu yerdeki İngiliz vatandaşları arasında seçilirdi.

Memleketimizdeki Rus mahkemeleri kaza sistemi itibarile gerek Fransızlarınkinden, gerek İngilizlerinkinden ayrı idi. Konsoloshaneler kaza salâhiyeti Rus sefirleri tarafından tayin ve tevcih edilme idi. Sefir, konsoloshane başka İstanbulda bulunan iki Rus seferer kendilerine kaza salâhiyeti verir. Bu mahkemeden çıkan kararlar ancak Sent Petersburgdaki âyan meclisinde istinafen tettek olunurdu.

Lozan; birçok kayırları olduğu gibi; herhangi devletin istiklâliyet mefhumile kabul ettiğimiz olmayın kapitülasyonları ve bu müesseseye bağlı bütümen an'ane ve itibarları kökünden kazıyıp, atmıştır.

Ancaz bu bakımdan Lozan için, hukukcuların da bayramı denilebilir. Yoksa Lozan; bütün milletlerin bayramıdır.

Safaeddin KARANAKÇI

Üsküdar Yerli Mallar Pazarında bir suiüstimal

Bazı memurlar sahte fişlerle mühim miktarda basma alıp satmışlar

Üsküdar Yerli Mallar Pazarında oldukça mühim bir suiüstimal hâdisesi meydana çıkarılmış ve bu sebebenin failleri kimesen yazılarak dün Adliyyeye teslim edilmişlerdir. Hâdiseye şudur:

Halka tevzi edilmek üzere Sümer Banktan Üsküdar şubesine verilmekte olan kumaşlara ve gıyecek sair eşyaya sahte kuponlar tanzim ederek dışarıda bir kaç kişiyle anlaşılıp büyük bir sebekte kuran satış şefi Ali ve tezgâhtar Hayreddin, sahte listeler tanzim ederek idareden mühim miktarda basma ve kumaş almışlardır.

Bu memurlar, mağazada depo ettikleri bu kumaş ve basmaları nazarı dikkati celbetmesinin diğeri hariceten Yaşar ve Sait isiminde iki kişiyi de aralarında alarak top top dışarı çıkarmışlar ve bu malları beher top başında 3 - 5 lira karla toptancılardan Nikollağır adında birine satmışlardır. Bilâhare işin tam bir emniyet içinde yürütmesini tasarlayan 4 suçlu, aralarında Binnaz ve Hamide isiminde iki kadını da almışlar ve böylelikle her gün müesseseden çıkarılan kumaş ve basma toptanların da adelerini arttırmışlar. Hemen her gün

sık sık yerli malların Üsküdar şubesine uğrayan bu dört kişiyi büyük paketlerle dışarı çıkması, Emniyet memurlarının nazarı dikkatini celbetmiş ve kendilerini takip etmişlerdir. Yapılan takibatın sonra ârif olarak Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Bürosu memurları evvelden tesbi tetmiş oldukları bu altı suçlunun evine bir baskın yapılmış ve her birinin evinde mühim miktarda kesilmemiş toplar bulmuşlardır. Tapılan tahkikat da daha birçok yurdurma isimlerle yazılı kuponları da ele geçirmişe muvaffak olmuşlardır.

Ayrıca Mahmutpaşa Şerifi isiminde birinin de bunlarla cürümler ortağı olduğu tespit edilmiş ve Şerifin dükkânında da yapılan araştırmada 64 parça eşya bulunmuştur. Böylelikle altı erkek, iki kadın olan sebebenin bütün failleri yakalanmış ve Adliyyeye verilmiştir.

Kömür nakliyatı Maden kömürünün şehir dahilinde ve deniz sahalılarıyla yapılacak nakli için Belediye tarafından bir talimatname hazırlanmaktadır. Yine, talimatname birkaç gün kadar Dalmi Encümeninden çıkacaktır.

Muharrem Feyzi TOGAY
İstanbul Vali Muavinliği

Raif Demirtaşın Mardin Valliğine tayini ile boşalmış olan İstanbul Vali Muavinliği, Beştaş Kaymakamı Ali Rıza Ünal tayin edilmiştir.

Yeni Vali muavininli tettek eder ve kendisine muvafaklıyetler dileriz.

ACIK MUHABERE: Bay Takyetin Temüralp; Gündergimiz 150 kurusu aldık. Fakat adresiniz malum olmadığı için gazete gönderemiyoruz. Adresinizi acele bilirdiyseniz rica ederiz.

Vecizelerin şerhi Ümit cesaret hissini uyarır. Halbuki cesaretsizlik felâketlerin en sonuncusudur.

V. Kuebel Ümit, insanların yaşaması için muhtâk olduğu en büyük kuvvettir. Ümidin kaybeden bir insan, artık kendinden hareket ve faaliyet göstermek kudreti bulamaz. Muvafaklıyetin de büyük a-herinden biri olan cesaretini kaybeder. Bu insanları sefaletle sürükleyen felâketlerin en büyükü ve en kuvvetlisidir. Bu itibarla haçtaçta ümit ve cesaretimiz kaybetmemize çalışarak, yavaşamamız ve muvafak olmamızın zaruridir.

MOTOSKLET ALINACAKTIR Maliye Vekâletinden: Resmî bir daire için beş yüz santimetrelükten aşacağı olmamak üzere dört zamanlı ve Tiryonef, Harley, Davidson, B. M. V. N. S. U. markalarında herhangi birinde olmak üzere sepetli bir adet motosklet pazarlık alınacaktır.

Verdiği talip olanların 3. Ağustos, 1942 tarihine tesadüf eder pazartesi günü saat 14 de Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğünde tettek edilecek Komisyonca müracaat etmeleri. (5428-7495)

SİYASİ VAZİYET

Almanlar Rostofta ve Japonlar Yeni Gine'de

DÜN, simdiki harp üzerinde müessir olacak iki vak'a cereyan etmiştir: Biri Almanların hücum ile Rostov şehrine girecek merkezini ve sevkiyce noktalarını tutmuş olmaları, diğeri Japonların, İngiliz Yeni Ginesine ihraç yaparak burada yerleşmeleridir.

Ucu bucağı olmayan mayın tarlaları ve tank manialarile çevrilmiş bulunmasına rağmen Don nehrinin ağzına hâkim ve Kafkasyanın kapısı bulunan Rostov'un Almanlar tarafından zapt edilmesi, bütün Kafkasyanın mukadderatını tayin edecektir. Rostov'un sukutu Şimali Kafkasyanın hocularını Almanlar, la müttfiklerinin ordularına açması oluyor. Cenup istikametine doğru taarruz edecek Alman kuvvetleri büyük Kafkas silsilesinin gayet mahdud olan geçitlerine kadar belli başlı manialarla karşılaşıp geçitlerdir. Bu geçitlerin başlıcası, Hazer Denizi sahilindeki eski şarklı coğrafyacıların geçitlerin geçidi münasını ifade eden Babelevab adını verdikleri meşhur Derbend yoludur.

Diğeri Şimali Osetinina 'la cenubi Osetinistana giden Osetin askerî yolile Gürcistan'daki Kutais'e giden (Daryol) türke ismi taşıyan Gürcü askerî yoludur.

İngiliz Yeni Ginesine gelince, Avustralyadan sonra Yunyanın ikinci büyük adası Yeni Gine'nin Hollandaya ait garp nısı ile şark nısı'nın şimal kısmı zaten Japonlar tarafından izzal edilmişti. Şark nısı'nın cenub kısmı ötedenberi İngilterenin bir müstemlekesi idi. Burası Avustralya kıt'asını şimalden setir ve muhafaza etmekle bulundugundan şark nısı'nın emniyetini korumak için İngilizler burasını müdafasında izzal ve inat ediyorlardı. Bir adı da Papua müstemlekesi olan İngiliz Yeni Ginesinin merkezi Port Moresby Japonların mütemadi hava hücumlarına mukavemet edilemediğinden bundan ileri geliyordu. İngiliz Yeni Ginesi, eski Alman Yeni Ginesi ve Holanda Yeni Ginesine gelince, dağlarla ayrılmış bulundugundan Japonların karadan buraya gelmelerine imkân yoktu.

Fakat Mersin Denizi ve Midway deniz muharebelerinde Amerikanların ve İngilizlerin iddialarına rağmen Japon donanması Büyük Okyanustaki hakimiyetini kaybetmemiş olduğundan bu sayede büyük bir kafiye ile Papua sahillerine mühim bir askerî kuvvet çıkarmıştır.

Bu kuvvet, bir taraftan Port Moresby'yi zapt edecek ve bütün Papua'yı İngiliz kuvvetlerinden temizleyecek ve diğeri taraftan da bunun karşısında Australyayı istilâ için burada deniz ve hava üsleri tesis edecektir.

Avustralya Başvekili Japonların denizde bir mümanaat görmeksizin Australyanın karşısında Papua'ya asker çıkarmaları üzerine bu kalenin en büyük tehlikelerle karşılaşmış olduğunu açık olarak ifade etmiştir.

Muharrem Feyzi TOGAY

Günün yazısı

Temiz
bir sulhun

yıldönümü

(Başbakanlıktan devam)

İnhisar etmiyerek Asyaya baştan başa, Afrika'ya da kasımen yeni nizam vermek mecburiyetinde kalacaktır.

Geçen harbi takip eden sulh, Avrupa'ya inhisar ettiği halde, o sulhu yapanların idaresizliği, beceriksizliği ve kısa görüşleri yüzünden hiçbir vakit Avrupa'ya tam bir huzur ve rahat temin edecek bir şekilde yapılmamıştır. O sebebe binaen, ki esaslı sulh olan Versay sulhunun imzasından sonra geçen yirmi seneye kadar Avrupa millet ve memleketleri harp ile sulh arası karışık bir hayat geçirmişler ve bu karışıklık, büyük ve kavrayıcı siyaset adamlarının mefkudiyetinden dolayı, nihayet yeni Cihan Harbinin zuhuru neticesinde çıkmıştır.

Geçen defaki sulh bu kadar çirrek ve esasız olması, gelecek sulh, ne şekil ve mahiyette yapılacağına az çok bir misal teşkil eder. İngiliz Hariciye Nazırı da hiç şüphesiz, geçen defaki sulhun verdiği feza misali gözönünde tuttuğu için olacak, ki müstakbel sulh hakkında da çokluk nikbinlik göstermeye cesaret edememektedir.

Geçen harpten sonra yapılan Versay, Növyi vesaire gibi sulhların iyi neticeler vermesine mukabil, çok iyi yapılan ve ondan dolayı da hâlâ payidar olan ve feyizli neticeler vermiş bulunan bir sulh vardır, ki o da dün yıldönümü merasimini yaptırmış Lozan sulhudur.

Bu sulhu da biz çok şanlı bir zafer kazandıktan sonra Avrupa'ya kabul ettirmiştik. Fakat biz Lozanda sulh şeraitini müzakere ederken kazandığımız zaferi istismar veya sınısımlanmamış, samimî, dürüst ve tatbiki kabul etmiş olan bir sulh yapmak için çalıştık ve bunda muvaffak olduk.

Bu temiz ve samimî sulhu ise münahasırın ezmi zaferini kazanmış olan İsmet İnönü'me medyunuz. Muhterem Devlet Reisi'nizin, bu sulh uğrunda Lozanda neler yaptığını, dünyanın her çeşit milletinden ve her çeşit diplomatından müteşekkil otuz, kırk kişilik piskin insanlar karşısında, ayla'nlar neler yaptığını ancak bizim gibi kıymetli Cümhuriyetimizin Lozan müzakereatı esnasında yazılarında bulunmak fırsatına nail olmuş olanlar bilir. İsmet İnönü, karışık bir diplomatların hergün şıkardıkları birbir türlü mania-yi yemnek için orada ömürlerinden feda etmişler, bizim gözümüzün önünde, yaşlarının gençliğine rağmen, saçları ağarmıştır. Bu fedakârlığa mukabil, de bugün elimizde hakkımızdan müstefit olduğumuz bir sulh muahedemesi vardır. Her insan eseri için mukadder ve muhsan hakkak olan bazı eksikler belki bu muahedemede de vardır. Fakat biz bu eksiklerden istifadeye asla tenezzül etmedik. Metnin muhtelif te'sirlerle müsait olan ibareleri üzerinde asla oynamayarak muahedenin ruhuna, daki doğruluğu tabikite esas itiraz eyledik. O sayede de Umumi Harpten sonra payidar ve se-meredar olan yegane sulh olarak Lozan sulhu kaldı.

Lozan sulhu Avrupa için bundan sonra yapılacak sulhlara bir nümüne olmalıdır. Ancak o sulh ve onun tatbiki şekilleri diğer nek tutulduğu takdirde, ki müstakbel sulhın bir hayır be-kenelidir. Yoksa gelecek sulh da, geçen Versay sulhu gibi yapılacak ve hele onun gibi tatbiki edilecek ise o sulhın çokluk bir sey beklemekte M. Eden'î haklı buluruz. TASVİRİ EFKÂR

Mısırdaki

Makram Paşa muharefet grubunun başına geçti
Kahire, 24 (A.A.) — Vefatı Patininden geçenlerden çıkartılan Makram Paşa ile diğer 26 aza Mısır parlamentosunda yeni bir grup teşkil ederek muharefetin başına geçmiştir.

Sovyet tebliği

(1 inci sahifeden devam)
Don'da Tsimlianskaya kendilerine bir yıl açmaya çalışıyorlar. Birliklerimiz bu hatta insalı müdafaa ediyor. 48 saatte burada çetin çarpışmalar yapıyor. Son 24 saatteberli Rostofa karşı yapılan tehdidin vahasemti fozlaştırmıştır.

SON HABERLER

ALMAN denizaltıları

6 ayda 3 milyon 843 bin 200 tonluk gemi batırdılar

Amiral Raeder
Alman denizaltıcılarını tebrik etti

Berlin, 24 (A.A.) — Alman deniz kuvvetleri Başkomutanı, Büyük Amiral Raeder, Alman denizaltıcıların altı aydanberi Amerikan sularında elde ettikleri muvaffakiyetler üzerine, denizaltılar komutanı Doentz'e aşağıdaki mesajı göndermiştir: «Altı aydanberi denizaltılarımız, Amerikan sahilleri açıklarında düşman işe gemilerine karşı, muvaffakiyetli neticeler veren amansız bir mücadele açmıştır. Bu altı aylık müddet zarfında bütün harp sahnelerinde 3.843.200 tonluk ceman 616 gemi batırılmıştır. Bu yekünden 2.917.600 tonluk ton tatarında 467 gemi münhasıran Amerikan sularında batırılmıştır.»

Elde ettiğimiz muvaffakiyetlerden ltihiar ve sevinç duyarak size ve kıymetli mürettebatlarınıza, yorgunluk bilmez faaliyetiniz ve elde ettiğiniz başarılarınızdan dolayı samimî tebriklerimi gönderiyorum.

Ticaret Vekilinin konuşması

(1 inci sahifeden devam)

Şer meselelerimizde de sınırla selegemizi söylemişim. Şimdi sizlerden beklediğimiz, memleketin ekme davasını halletmek maksadıyla atılan müham adımıdan iyi neticeler almak için istisnasız her Tünkün vazife alması, elbirliği yapmasıdır. Ekme sıkıntısı memleketin her yerinde devam etmektedir. Bu umumî sıkıntı, çiftçinin mahsulünü çabuk istisnal ederek devlete olan borcunu verinceye kadar da devam edecektir. Her Türk çocuğundan istediğimiz çiftçiye isticalik hakiki sebepleri anlatmamak, duyurmak ve çiftçiyi bu hususta teşvik etmektir. Onun canlı ve merhametli bir yüreği vardır. Duyarsa dayanamaz. Elindekî kendi yiyeceğini dahi verecek kadar cömerttir. İdare amirlerimizin, parti ve diğer teşekküller başkanlarımızın, mahsulün hemen toplanıp yurdun sıkışık yerlerine sevkindeki isticalim sebeplerini yer yer anlatmalarında çok büyük faydalar görmekteyiz.

Hükümetimizin aldığı diğer yeni kararlar da şunlardır: Yeni bir kararname ile Vilayet işle teşkilatını ve fiyat mukabele ve tesbitinde çalışan heyetleri kaldırıyor ve bunların vazife ve salâhiyetlerini mahalli belediyelere devrediyoruz. Bundan başka yer yer ekoyumaları da menediyoruz. Belediyeleri, Ticaret odalarını ve diğer mahalli teşekküllerden istifadelen, direnç ve Milli Korunma Kanununda verdiğimiz bütün salâhiyetlerle de teçhiz ediyoruz. Bütün gıda maddelerinin fiyatlarını serbest bırakıyor ve tesbit edilene fiyatları da kaldırıyoruz. Şimdi ne için böyle yaptığımızı izah edeyim: Malûmdur ki İktisadın en eski ve en sade kaidesi olan «arz ve talep» in tesir ve nüfuzunu tamamilen bertaraf etmek kolay bir iş değildir. O, çok dikkatli ayarlanmak isteyen pek nazık bir meseledir. Bizde ve her yerde arz ve talebi en iyi ayarlayacak iki mühim halk müessesesi vardır: Belediyeler ve Ticaret odaları. Bunlar her yerde o mahallin en iyi, en ameli, halkın, muhtinin ihtiyaçlarını ve ticaret usullerini, kazanç nisbetlerini bilen, her isten anlıyan çeşitli mesleklerle mensup tecrübeli zatlardan teşekkül etmişlerdir. Haklı ve yerinde kararlar alan ve almak mecburiyetinde olan ve halk tarafından seçilmiş, mahalline birçok mes'uliyetlerle de bağlı bulunan bu arkadaşlarımız herhangisi bir ihtiyaç maddesinde husule gelecek gayritatbiki, flıkların ve ihtikârın kontrolünde, verecekleri kararlar elbette yüzde doksan daha isabetli ve daha yerinde olacaktır. Belediyeler esasen kendi vazifeleri olan bu işlerini gördükten kendi ticaret odalarını, borsaları ve hükümetin müzaheret ve yardımını daima yanlarında bulacaklardır. İca ederse lüzumlu yeni kararlar da alınacaktır.

Şimdi bizim, halkımızdan, müesseselerimizden, tacirlerimizden bazı ricalarımız olacaktır: 1 — Halk, muvakkat bir zaman için, bilhassa ilk haftalarında hiçbir ihtiyaç maddesi karşısın-

BU SENEKİ MAHSUL

Umumiyet itibarile geçen yıldan noksan değil

Ankara, 24 (Tasvirî Efkâr) — Ziraat Vekâletinin salâhiyetler makamlarından aldığımız malûmata göre Bursa, Kocaeli ve diğer bazı Vilayetlerde mahsulü, sinek basması veya yağmurların yağmaması dolayısıyla vukua gelen tahribat bütün memleketin senelik hububat istisnaline tesir edecek bir mikyasta değildir. Şimdiye kadar Ziraat Vekâletine 40 vilayetten gönderilen mütehasıs raporları bu hakikati ortaya koymuştur. Mahsul, umumî vaziyete göre geçen seneden daha az değildir. Malûm olduğu

Mısır harbi

Mihver tebliği
Mısır'da Siwa sahasını işgal ettik
Düşman ağır kayıplara uğrayarak 1.000 esir verdi

Roma, 24 (A.A.) — İtalyan ordularını umumî karargâhının 787 numaralı tebliği: «El-Alemeyn çevresinde şiddetli savaşlar devam etmektedir. Düşman yeni kayıplara uğramıştır. Müfrezelerimiz 20 Temmuz'da batı Mısır topraklarında Siwa vahasına ulaşmışlar ve burasını işgal etmişlerdir. Trento piyade alayının üçüncü taburu 22 Temmuz günü Afrika Alman sefer kuvvetine mensup birliklerle beraber yaptığı parlak çarpışmalarda kendini göstermiş ve son günlerde yapılan harekâtlar sırasında da 65 inci Trieste piyade alayının başında çarpışan Albay Valentin bilhassa temayüz eylesmiştir. İNGİLİZLER, 1000 ESİR VERDİLER»

Vichy, 24 (A.A.) — Mısır cephesinde muharebe yeniden şiddetle başlamıştır. İngilizlerin gece gündüz yaptıkları taarruzlar geri atılmıştır. Mihver kuvvetleri 1000 İngiliz esir etmişlerdir. 131 İngiliz tankı tahrip edilmiştir.

da tehâlik göstermemelidir. İhtiyacı varsa ve bu ihtiyaç hattâ âcil dahi olsa, mutlaka sabırlı olmalıdır. «Mahrumiyetin zevkini millî menfaatlerimiz uğruna katmak istiyoruz. Bu benim için bir vazifedir.» fikrini evvelâ kendi nefesine, sonra da etrafındakiilere aşlamak ve telkin etmek yolunda ısrar etmelidir.

2 — Memleketin muhtelif yerlerinde, muhtelif istihlak merkezlerine lüzumlu şeylerin gelmesi, on bes, yirmi güne bağlı olduğundan büyük miktarda satın almak mevkîinde olan resmî ve hususî müesseseler amirleri de, «fiyat serbesttir bütün senelik ihtiyacımızı derhal temin edeceğim ve etmeliyim» sevdasına kapılmışlardır. Onlar, bu ihtiyaçlarını bir iki ay sonra daha bol ve daha kolay bulacaklardır. Anı hareketler, piyasada lüzumsuz, fakat zararlı darlıklar doğurabilir. Bu da halk hâletini ruhunesine fena tesirler yapar. Bu itibarla müessese, idare edenlerde sabırlı ve temkinli olmalıdır.

3 — Tacirlerimiz, her memlekette olduğu gibi bizde de çok zeki ve çok becerikli adamlardır. Onların zeki ve kabiliyetleri herhangisi bir buhranın doğmasına da manaîdir ve menfaatlerinin icabı da budur. Kendi teşekkülleri, onları daima ikaz eder ve aralarındaki kötüleri temizlemek için yine kendileri aralarında mücadele ederler. Bunların içinde, her tarafı aldatıyor o iddasında, zannında, gafletinde bulunanlar da eksik değildir. Fakat bu gafilin unuttukları bir şey de vardır ki: Bu da zararı yalnız memlekette değil, bizzat kendine olan haris bir kazanç çok defa kurbanı olduklarıdır. Hudutsuz ve gayrimuşru para kazanmak hırsı, kimse tarafından farkedilmez zanneden bunlar, kendilerinin halk ve hükümet tarafından ne kadar ince bir itina ile takip edildiklerini farkında değillerdir. Böylelerine de tavsiyemiz, bu gafil uykusundan uyanmalarıdır. Her işimizde olduğu gibi bu hususta da en faydalı bildiği tedbirleri alan hükümetle halkımızın esnaf ve tacirlerimizin her türlü ticarî teşekküllerin istekli bir işbirliği yapacaklarından eminim.

Mısır harbi

İngiliz tebliği
Almanlar İngiliz ileri harekâtlarını durdurdu
Düşman mukavemeti bilhassa merkezde çok şiddetli

Kahire, 24 (A.A.) — Sekizinci ordu nezdindeki Reuter ajansının hususî muhabiri yazıyor: «Perşembe akşamı Ruveyzâ te pesinde yapılan muharebenin şiddeti azalmıştır. İngiliz tazyikine karşı koymak üzere merkez bölgesinde tahşidat yapan Almanlar, kit'aların düşman ilk müdafaa hattını işgale muvaffak olduktan sonra ileri hareketlerini durdurmuşlardır. İki gece evvel esas İngiliz taarruzundan sonra bütün cephe boyunca şiddetli muharebeler olmuştur.»

ALMAN MÜDAFAAASI ŞİDDETİ
Londra, 24 (A.A.) — General Auchinleck, büyük ölçüde hareketlere başlamıştır. İlk neticeler İngilizlerin umumiyet itibarile bütün bölgelerde ilerlediklerini, fakat Alman mukavemetinin çok şiddetli olduğunu gösteriyor. İskenderiye'yî alabileceklerini tahmin eden ve bu ilerlemelerden sonra Almanlar, yeniden toprak kaybetmemek için mümkün olan her şeyi yapıyorlar. Kuvvetlerin bugünkü nisbeti nedir? Bazı müşahidatler, Mareşal Rommel ile General Auchinleck'in ellerinde müsavi miktardadır. Asker olduğu kanaatinde ise de bu tamamile tahminden ibaretir. Mısır hareketleri hakkındaki haberler, İngiliz hava kuvvetlerinin General Auchinleck taarruzlarının muvaffakiyetle neticelenen bu ilk safhasında, sekizinci ordu üzerinde bir himaye şemsiyesi kurduğunu bildiriyor.

Alman tebliği

(1 inci sahifeden devam)
BÜYÜK RUS KUVVETLERİ MUHASARA EDİLDİ
Berlin, 24 (A.A.) — Şimalde doğru kaçmak suretile cemberden kurtulmaya teşebbüs eden çok büyük Sovyet kuvvetleri grupları Rostof dolaylarına varan seri Alman kit'aları tarafından kuşatılmıştır. Bu gruplar imha veya esir edilmek üzeredirler. Aynı kesimde Stenkarasi'nin işgalinde bir çok kamyon ve silâhın elde geçmesini mümkün kılan önemli bir hareket olmuştur. Alman tayıyaları Don nehri'nin aşığı mecrasındaki köprü başını takliye etmek ve genişlemek için kara hareketlerini desteklemişlerdir. Bu muharebelere esasen Ruslar 300 otomobilye daha tahkim etmişlerdir. Tank savar topları 34 tank tahrip edilmişlerdir. Uçaklar da ayrıca 19 tank tahrip edilmişler ve asker yüklü kamyon kollarını bombalayan suretile düşmana ağır kayıplar verdirmişlerdir. Diçliolar karnasında Alman avatları 42 düşman uçğı düşürmüşlerdir.

ALMANLAR STALİNGRAD'A VARDILAR
Roma, 24 (A.A.) — Popolo di Roma gazetesi yazıyor: Biri Don nehri'nden, diğeri Millerovo'ndan doğuya doğru ilerleyen iki kuvvetli Alman zırhlı kolu, Stalingrad'a doğru yürümektedir. Muharebe, şehrin varoşlarında gelişiyor. Don nehri'nin aşığı mecrasından Rostov'un doğusundan asılmıştır. Ve seri kollar şimali Kafkasya bölgesinde cenuba doğru ilerlemektedirler. Kafkasyadan Rostov'a ve Stalingrad'a giden iki demiryoluuna ulaşmış ve bu yollar kesilmiştir. Satşi şehri et-

ASKERİ YAZIYI

Alman taarruzu Rostof - Stalingrad hattına vardı

(Birinci sahifeden devam)

nehri'nin aşığı kısmını geniş bir cephele cenuba doğru geçtiklerini, Rostof şehri civarındaki Rusları ceuuptan dahi kuşatarak bunlara her taraftan taarruz ettiklerini, Rus müdafaa mevzilerini 22 Temmuzda yarıklarını ve nihayet şehri zapt ettiklerini, diğer bir Alman ordusunun da Don nehri boyunca batı taraftan ilerliyerek Stalingrad civarına geldiğini ve Don derisindeki Rus mukavemetinin kırıldığını bildirmektedir. Almanlar Voronej'ın itibaren cenuba doğru yukarı Don nehri üzerinde bir çok köprü başlarını yapıyorlar da, evvelce de yapılmış çeçile, bu nehrin kısmının şarkında ileri harekâtlere teşebbüs etmemişlerdir. Bolşevik tebliğleri ve haberleri dahi Rostof şarkında Don nehri kenarındaki Nivocerkazk civarında şiddetli savaşlar yapıldığı ve Rus kit'alarının çok büyük kayıplara uğramaları üzerine muharebenin ikinci günü Başkumandanlığın emriyle yeni mevzilere çekildiklerini ve bu tarafta Rus müdafasında bir gedik açılmış olduğunu gizlemiyorlar.

Son hareketlere ve savaşlara göre Dönce derisinde Kamensk ile Rostof arasında sıkışmış olan Bolşevik kit'aları artık her taraftan sarılmışlar ve imha edilmektedirler. Şimdi bir yandan Voronej şehrine Volga nehri arasında, şimali Rusyadaki Bolşevik kuvvetlerine karşı yeni bir cephe kurulmak üzeredir. Diğer taraftan bu yeni cephenin muhafazası arkasında Almanlar, Kafkas dağlarının şimalindeki ovaları, Kuban ve Terek ırmakları vadilerini istilâya başlamışlardır.

Bu hareketler münasebetlerle serdedilen bazı mütalealarda, Almanlar Don nehri'ne vardıkları ve Don hareketlerini bitirdikten sonra vakit geçirmeye ve Kafkasya vesar hedeflerle oyalanmadan, petrol ve buğday arkasında kosmadan evvel, büyük kuvvetlerini Voronej civarında yığıarak buradan veya Rossos tarafından ve aynı zamanda cepheden Moskovaya taarruz edecekleri veya emelleri lüzum geldiği ileri sürülmektedir.

Diğer bazı mütalealarda da Rusların Don ve Donetz havzalarında mukavemet etmiyerek mutazam bir çekilme yaptıkları, Don nehri cenubunda, (Stalingrad - Rostof) hattında esaslı bir müdafaa yapacakları iddia edilmektedir. Bizim fikirimize her iki tahmin ve iddia da doğru değildir. Vorosilovgrad'da günlerce gösterilen mukavemet, Millerova cenubunda uzun müddet devam eden kanlı savaşlar, son defa Rostof'da yapılan çatışma müdafaaatları, bizzat Rusların verdikleri haberler, İngiliz ve Amerikan muhabirlerinin raporları ve gazetelerinin ifadeleri gerek Don ve gerek Donetz havzalarında ve her iki nehrin arasında, şimdiye kadar Rusların sadece müdafaaatları yaptıklarını Alman tazyiki karşısında istemiyerek ric'ate mecbur kaldıklarını sarahatle anlatmaktadır. Düşük resmî Bolşevik tebliğinde ise «kit'alarımız çok büyük kayıplara uğramışlar ve muharebenin ikinci günü Başkumandanlığın emriyle yeni mevzilere çekilmişlerdir.» ifadesi vardı. Bu haberlerin ve tebliğlerin sarahati ve belâgatı, Rusların mutazam ve ihtiyari ric'at yapmadıklarını anlatmaya kâfidir. Buna rağmen böyle garip iddialarda ısrar etmek doğru değildir. Diğer tahmin ve iddialar hakkındaki fikrimizi yerinden izah edeceğiz.

Türk gazetecileri

(1 inci sahifeden devam)
yet muhtelif cepheleri dolayısıyla üzere dün sabah Berlin'den hareket etmiştir. Türk gazetecileri Berlin'de geçirdikleri üç gün zarfında gerek askerî, gerek siyasi makam ve mahfiller tarafından çok nazikâne hüsnü kabul görmüşler, izaz ve ikram edilmişlerdir. Heyet Reisi Necmeddin Sadak bu dostane kabulden dolayı buradan ayrılarken Alman makamlarına teşekkürlerini bildirmiştir.

rafında birimha muhabesesi tam gelişme halindedir. Timocenkunun müşur planlarından artık bahsedene yoktur. Çünkü bu planlar muzaffer Alman taarruzüne süprütilmişdir. Ve Moskova tebliği, ric'atin devam ettiğini münhal bir kısa cümle ile bildiriyor. İngilizler de Kafkasya petrolünün büyük bir önemi olmadığını yazmaya başlamışlardır. Bunun ne demek olduğu herkesçe malûmdur.

KANAL SEFERLERİ: 14

ÇIKAN KISIMLARIN HÜLÂSASI
Kanal seferlerini idare edecek olan Cemal Paşa, bir müşkülâta misra gelmiş ve işe başlamıştır. Cemal Paşanın daveti üzerine merhum Ahmet Rasim de Şama gelmiştir. Ahmet Rasim bu seferi yazacaktır.
Vali Hulusî Bey, Ahmet Rasime telifatı edeceğini söyledi.

Dedi ki:
— Affedersiniz. Erken yatıp erken kalkacağım... Ben, yarım gidiyorum.
— Çöle mi?
— Evet... Ölemek var, dönmek yok.
— İnşallah, muzaffer dönersiniz.
— İnşallah... İyiye şühâh kesip, petmedikçe, vakayit harbiyeye dair ne telgraf verir... ne de mektup yazın.
— Peki.
İşte bugünden itibaren, meşhur (Mısır seferi), benim için başlamıştır.)

Ahmet Rasim merhumun, içinde yaşadığı o heyecanlı günleri tasvir eden şu kısa cümlelerle ve kırık dökük muhaberelemler her kelimesinde, vaziyeti carlandıran bir tarih yapıyor... Bunlar, kanal seferine hazırlığın, en kısa ve en vezic cümle ve kelimelerle birer ifadesidir.
Fakat asıl mühim olan kısım, (ordu çöle. Ben (Kudüs'te) başlığı altındaki yazılardır. İhtiva ettikleri kıymet itibarile, bu satırları da iktibas ediyoruz:
«... (Paşa) nın çöle azime-i, bilfiil (Mısır seferi) kumandanlığını deruhte ediciş, pek mutantan merasim icrasına vesile itti haz edildi.

Bütün (Kudüs) yerinden oynamış, (Grand Oteli) önünde biriktirmiş zannedilirdi.

Ora ahâlisinin (fantaziye) dedikleri oynamalar, birbirlerinin sırtlarına atılmaları... — Allah. Yansuru Cemal Paşa (I).

Diye bağırmasınlar, bir türlü nihayet bulamıyor.
(Cemal Paşa), (Kudüs) e vurduğundanberi (Büyük Cemal

Muharebe düşmana taarruzla kazanılır
M. Hull diyor ki:
Hudutlarımızın içinde beklemekle muharebe kazanamayız. Mihverin son hedefi batı garım kürresidir.

M. Hull diyor ki:

Washington, 24 (A.A.) — Amerika Haricîye Nazırı Hull, dün akşam radyoda Amerikan millette hitaben söylediği nutukta demiştir ki: «Muharebe ancak düşmana taarruz etmekle kazanılabilir. Hudutlarımızın içinde beklemek ve düşman taarruzlarını püsürüklemekle muharebeyi kazanamayız.

Düşman tayıyaları ve denizaltılarını ancak onların taarruz kaynaklarını yıkabilerek tahrip edilebilir. Düşmanlarımız karşı en süratle ve en tesirli bir tarzda hareket edeceğ ve Mihver kuvvetlerinin tahrip işlerinde bulundukları dünyânın bütün noktalarında onlara taarruz edeceğ.

Geçmiş muvaffakiyetlessizlikler bizim cesaretimizi kırmamalı ve bizizi yarığ düşürmemelidir. Bilâkis bütün askerleri ve hakiki tavanselerleri kuvvet veya kuvvet tehdidi önünde sarılmıyan parlak azimle daha kavretif dâbeler indirmeye sevk edilmiştir.

Hull, geçen harpten sonraki istisadi buhranın, sefalet ve kargasaların müsterek emniyetle mülki menfaatlerin hükmü kılınmasında ileri geldiğini kaydedtikten sonra şöyle demiştir: «Harp daha 1931 de Japonya Çin istilâya başladığı zaman patlamıştı. Mihver devletlerinden her biri ondan sonra kudat bilmez fitnahata girişmiştir. Bunların son hedefleri de Amerika Birleşik Devletleri ve batı varım kıresiydi.»

Yazan: Ziya Şakir

8 inci kolumuz ağırliklarile harekete geçmişti

Paşa) ünvanile sekizinci kolumuz kumandanı diğer (Cemal Paşa) (2) dan tefrik edilmiştir. Yola çıkarken, tüyleri uzun bir kürk giymiş, otomobile rü. kübunda her nedense beni gözlerle arayıp bularak bir daha vedâ etmiştir.
Bana öyle geldi idi ki, bir gece evvel:

— Siz, ordunun seferi yürütüşüne tahammül edemezsiniz... ben; sonra sizi, karargâhla beraber aldırırım.
Sözümü, bu suretle te'kit etmek istemişim.

Azimetini müteakip belde, âni bir sükün içine daldı.
Evet, bu, öyle bir gidisti ki anı müteakip böyle bir sükuna dalmamak, alışacak şeylerden değildi... Hattâ karargâhta herkesin nazarı, (Süveys) haritasına matuf kalıncı.

Mahaza, komediler birbirini ardınca sökün ediyordu... Şöyle ki:
«Bir gün sonra, aramızda kısa bir parola deveran etti: «Sekizinci kolumuz, ağırliklarımızı istedi mi; ordunun (Süveys) dahil olmuş olduğuna anlıyacağınız.» Bunun üzerine; gayet derin bir müshâhe acılmıştı:
— Bütün ordü Süveys'i nasıl geçecek?
— Kelay.
— Söyle bakalım.

—Bir milyon yatağın içine, kum... Süveysin yatağına istifi... Korkma artık... Deve de geçecek... araba da, top da... İnşallah! ha maassâbirin!... Haydi bizim takım, (pasyans) açmaya... Aç bire, aç...

«Ne telegrafalar gelir, ne mektuplar... Arada sırada karargâhı umumînin kısa, ekserisi bellisiz, anlaşılacak vukuatı harbiye cövhelleri negredilmiyor idise de, aç gözlerimiz, bu sudan malûmâtı bir anda emip bitiriyordu...»

Bir telgraf: (Karargâh hazırlansın... İlk emirde, çöle doğru hareket edecektir.)

Diyordu.
Bir fiskas, — Sekizinci kolumuz ağırlikları hareket hazırlanıyorlar... Demek ki ordula, kemali muvaffakiyetle ilerliyor.

Kendimce bir hesap yaptım... 8 inci kolumuz... falan ve filân fırkaları. Hicaz müstakil fırkası, yani, doksan, doksan bes bir kişi, on iki bin deve ile; havası, toprağı, rüzgârı, kumu, hattâ suyu bile hayata düşman olan o ıssız çöle yürüyordu.

Vâkıa karargâh hazırlanıyordu... Bir fiskas, bu hazırlıkları sür'atlendirildi. (Menzil) den gelen bir zabıt dedi ki:

(Devamsı var)
(1) Allah, Cemal Paşaya, nusret versün.
(2) Mersinli Cemal Paşa.

Ekmeklere yapıştırılan etiketler kaldırılıyor

Belediyeye, yeni fırın açmak için müraacaatları yapılmaktadır. Son günlerde üç fırın için müsade verilmiştir.
Diğer taraftan ekmeklere yapıştırılmakta olan etiketlerin kaldırılmasına taarruz etmiştir. Bundan sonra ekmeklere soğuk damga vurulacaktır.

Üsküdar Milli Korunma Mahkemesinden:

Satmakta olduğu eşya üzerindeki etiket koymamak suretile Milli Korunma Kanununa muhalefetten suçlu Kadıköy Yelde, şirmini Karakolhane caddesi 32 No. da kasap Kadır oğlu Mehmet Demirçimen, Üsküdar Milli Korunma Mahkemesinin 4/7/942 gün ve 160/136 sayılı kararile 16 İra 60 kuruş ağır para cezasına mahkûm edilmiştir.

Dadı aranıyor

Üç yaşında bir çocuğa bebecak, iyi aileler yanında çalışmış bir dadı aranıyor. Gazetemizde, pazar müessesine hergün saat 6 ile 8 arasında Bay S. faya müraacaat edilmektir.

Asirol Necati Ağrı, sızıların, nezle, grip, romatizmanın ilâcıdır. Bahçekapı; Salih Necati

ELİM BİR ZİYA

İnönü Kız ve Şişli Terakki Lise-leri Kimya öğretmeni Kâmilan Tan- ver ve Gazî Osman Paşa Ortaokulu Türkçe öğretmeni Perihan İşin ile Tüccar Fikret İşin'in babaları, ma- arifimizin en eski ve en kıymetli bir rüknü olup otuz senelik çok afif ve dürüst geçen tedris ve idare haya- tında memleketimize binlerce değerli evlat yetiştirmiş olan, Üsküp, Çam- lıca, Kandilli Liselerinin sabık mü- dürü

Bay Akil İşin

iki senedenberi mustarip bulunduğu rahatsızlıktan kurtulmuş olarak 24 Temmuz 1942 cuma günü saat 13.15 de rahmetli rahmana kavuşmuştur. Cenazesi 25.7.942 cumartesi günü Nişantaşı, Güzel Bahçe sokak Akil apartmanından kaldırılarak öğle namazı Tesvikeye Caminde kılınarak Feriköydeki ebedî istirahatgâ- hına tevdi edilecektir. Allah Rah- met eylesin.

İst. Yapı Usta Okulu Satınalma Komisyonu Başkanlığından:

CİNSİ	Miktarı	Muhammen B.
Ekmeğ	60000 A.	16 Kr.
Tutarı	9600 L. İ. T.	720 L.
K. eti	2000 Kg.	170 Kr.
S. eti	1000 »	130 »
Tutarı	4700 L. İ. T.	352.50 L.
Sadeyağ	1000 Kg.	240 Kr.
Tutarı	2400 L. İ. T.	180 L.
Z. yağı	1500 Kg.	132 Kr.
Zeytin	500 »	72 »
B. Sabun	500 »	95 »
Y. Sabun	500 »	75 »
Tutarı	3165 L. İ. T.	237.37 L.
Y. Mercimek	1000 Kg.	30 Kr.
K. »	500 »	35 »
K. fasulye	2500 »	30 »
K. Barbunya	800 »	20 »
Nohut	1200 »	40 »
Pirinç	3000 »	65 »
Tutarı	3815 L. İ. T.	286.13 L.
Tuz	1000 Kg.	7 Kr.
Sirke	500 »	15 »
Soda	500 »	15 »
K. soğan	1500 »	22 »
Patates	3000 »	35 »
Tutarı	1600 L. İ. T.	119.74 L.
T. şeker	1000 Kg.	95 Kr.
Kes. şeker	1000 »	115 »
Tutarı	2100 L. İ. T.	157.50 L.
B. peynir	500 Kg.	125 Kr.
Kuru üzüm	300 »	75 »
Yumurta	7000 A.	5 »
Tutarı	1185 L. İ. T.	88.87 L.
Süt	500 Kg.	35 Kr.
Yoğurt	350 »	60 »
Tutarı	385 L. İ. T.	28.87 L.
Yaş sebze	32 kalem 00 »	
Tutarı	4434.25 L. İ. T.	1332.58 L.

1. — Okulumuzun mayıs 1943 ni- hayetine kadar ihtiyacı olan yukar- da yazılı 27 kalem maddenin ihalesi 10/VIII/942 pazartesi günü saat 14 te başlamak üzere Çağaloğlu'nda Yüksek Mektepler Muhasesesinde toplanacak Eksiltme Komisyonu hu- zurunda yapılacaktır.

Şartnamelerin adı geçen Muhase- becilikte görülecektir.

2. — İsteklilerin açık eksiltmelere ait teminat makbuzu ve Ticaret Odasının yeni yıl vesikasını ihale saatinde Komisyonca vermeleri, ka- palı eksiltmeye ait teminat makbuzu ve Ticaret Odasının yeni yıl vesika- sını ihale saatinde hazırlayacak- ları teklif mektubunu ihale saatin- den bir saat evvel Komisyonca ver- meleri.

3. — Fiyatları hükümetçe tesbit edilmiş erzak bedelleri ödenirken ver- giler, harç ve rüsum Okul tarafın- dan müteahhitle tediyi edilecektir.

4. — Ekmeğ kapalı zarfla diğer- leri açık eksiltme suretille yapılma- caktır. Herbirine ait ihale saatlerin- in şartnamelerinde münderç oldu- ğu ilân olunur. (7997)

Fatih Tapu Sicil Muhafızlı- ğından:

Fatih Hatice Sultan mahalle- sinin Vıranmescit sokagında es- ki 11 yeni 15 kapı numaralı ah- şap hane 15/H/934 tarihinde Ah- met kızı Fatma namına senet muayene edilmişse de 324 sen- eünde yapılan tahrirde zuhur et- mediği ve Fatmanın 323 tarihin- de vefatla evlatları Hüseyin- le Mehmet Aliyi ve Hüseyin- nin de 331 tarihinde vefatla le kardeşi muameleyh Mehmet Aliyi terkeylediği anlaşılma- kla senetsiz tasarrufat hakkındaki hükümler dairesinde itikalen yeniden muameleyh Mehmet Ali namına teşci kılınmak üz- ere 10 Ağustos 942 tarihine mü- sadif pazartesi günü tahkikat te- rasi için mahalline memur tah- kikat günü mahallinde hazır bu- lunmaları lüzumu, aksi takdir- de idaremeze karşı bir diyecek- leri kalmayıp muhakemeye gi- debilecekleri ilân olunur.

Zayı — Nüfus cüzdanımı yazı et- tim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Hasanpaşa, Camiğe- bir sokak 31 No. da Abdullah oğlu Bahadırın Deftermeni

SATILIK PİYANO

Müracaat yeri: Beyoğlu Ali- on sokak İliadi Apartmanı No. 7/6

Dr. İbrahim Denker

Balıkli Hastahanesi Dahiliye Mütahhasısı. Her gün saat 15 ten sonra Beyoğlu - Ağacami Sakızgacı caddesi, Çöplükçe- me sokak No. 13. Telefon: 42468

Bir numaralı Orman Satınalma Komisyonundan:

Münakasamın yapılacağı mahal	CİNSİ	Mikdarı Kilo	Muvakkat Teminatı Lira Kr.	Münakasamın tarihi	Gün	Saat	Münakasamın Sureti terası
Bolu kırsalında Satınalma Komisyonunda	Koyun eti	21000	1417 50	7.8.942	Cuma	14	Kapalı zarf
	Sade yağı	4000	600 00	7.8.942	Cuma	14	Kapalı zarf
	Zeytin yağı	1500	140 02	10.8.942	Pazartesi	14	Açık eksiltme
	Toz şeker	2500	180 00	10.8.942	Pazartesi	14	Açık eksiltme
	Sabun	2000	139 50	10.8.942	Pazartesi	14	Açık eksiltme
	Zeytin tanesi	2500	131 25	10.8.942	Pazartesi	14	Açık eksiltme
	Kuru üzüm	2000	105 00	10.8.942	Pazartesi	14	Açık eksiltme

1 — Askeri ihtiyaç için yukarıdaki erzaklar eksiltme ile alınacaktır.
2 — Hizalarında gösterilen gün ve saatte muvakkat teminatlarla birlikte Komisyonca bulunacaktır.
3 — Şartnameler her gün I. No. 1 Satınalma Komisyonunda mesai saatleri içinde talep edilebilir. (7829)

SÜMERBANK

Yerli Mallar Pazarları Müessesesinden: Pamuklu tevzi kuponu almamış olanlara:

İstanbul Belediye hudutları dahilinde ikamet edip de henüz birinci devre pamuklu tevzi kuponu almamış olan sayın İstanbul halkının aşağıda gösterilen mahallerdeki ekiplerimize nüfus cüzdanları ve ekmeğ karneleri ile 31.7.942 akşamına kadar müracaat ederek tevzi kuponu almaları ve bu tarihten sonra kupon tevziine memur ekiplerin vazifeleri nihayet bulacağından sayın halkın bu müddet zarfında behemehal müracaatları ilân olunur. Pamuklu kuponu tevziine memur edilmiş olan ekiplerimizin çalıştığı mahaller:

- 1 — Beyazıtta Veznecilerde Letafet apartmanında Cumhuriyet Halk Partisinde,
- 2 — Sultanahmette Adli Tıp Müessesesi yanındaki Sebil binasında,
- 3 — Unkapanı Köprüsü başında eski Küçükpazar polis mevki binasında
- 4 — Beyoğlunda Galatasaray Su terazisi sokağında,
- 5 — Beyoğlunda Taksim Rum kilisesi binalarında,
- 6 — Beşiktaşta Kaymakamlık binasındaki dairei mahsusada.
- 7 — Üsküdarıda Uncular sokağında,
- 8 — Kadıköyünde Kadıköy Yerli Mallar pazarlarında,
- 9 — Büyükdada Adalar kaymakamlığı binasında işe şeffliğinde.

Hozat As. Sa. Al. K. dan:

- 1 — Aşağıda miktar ve muhammen bedelleri ve ilk teminatlarla ihale gün ve saatleri yazılı mevad ayrı ayrı olarak 2490 sayılı kanun mucibince kapalı zarf ve açık eksiltme hükümleri dairesinde ihale edileceğinden taliplerin mezkûr günlerde Hozat Satınalma Komisyonuna müracaatları.
- 2 — Taliplerin ihale saatinden bir saat evveline kadar kanunî teminatlarla teklif mektuplarını Komisyonca virmeleri.
- 3 — Evsaf ve şartnameler Sa. Al. Komisyonunda görülebilir. (7310)
- 4 — Postadaki gecikmeler kabul edilmez.

Cinsi	Miktarı	Tutarı	Teminatı	İhale tarihi	İhale saati
Siğir eti	8500 kilo	2833 05	212 48	5/8/942	Saat 14 açık eks.
Koyun eti	13000 »	7582 90	568 72	5/8/942	Saat 14 Kapalı zarf
Keçi eti	13000 »	6282 90	471 22	5/8/942	Saat 14 »
Kuru ot	100000 »	4830 »	362 25	5/8/942	» 14 Açık eks.
Sabun	4000 »	4666 40	350 »	5/8/942	» 14 »
Odun	320000 »	3600 00	270 »	5/8/942	» 14 »
T. zeytin	5000 »	4500 »	337 50	5/8/942	» 9 »
Z. yağı	5000 »	7075 »	530 63	5/8/942	» 9 Kapalı zarf
Kuru ot	50000 »	2415 »	181 »	5/8/942	Saat 14 Açık eks.
Sabun	2000 »	2333 20	175 »	5/8/942	» 14 »
Odun	190000 »	2137 50	160 31	5/8/942	» 14 »
Zeytin	2000 »	1800 »	135 »	5/8/942	Saat 9 »
Z. yağı	2000 »	2830 »	212 25	5/8/942	Saat 9 »
Kuru ot	50000 »	2415 »	181 »	5/8/942	Saat 14 Açık eks.
Sabun	2000 »	2333 20	175 »	5/8/942	» 14 »
Odun	190000 »	2137 50	160 31	5/8/942	» 14 »
Zeytin	2000 »	1800 »	135 »	5/8/942	Saat 9 »
Z. yağı	2000 »	2830 »	212 25	5/8/942	Saat 9 »

İÇKİSİZ SAZ

Her Pazar saat 14 den 19 a kadar Çağaloğlu Çifte Saraylar Bahçesinde

20 kişilik tanınmış Bayan ve Baylardan mürekkep

◆◆ "Çifte fasıl saz heyetile,, birlikte ◆◆

Bülbül sesli MÜZEYYEN SENARİ dinlemek fırsatını kaçırmayınız. Temiz hava, Boğaza nazır ve eşsiz manzaralı bahçemiz içkisizdir. Gelenlerin istirahatı temin edilir.

PROGRAM

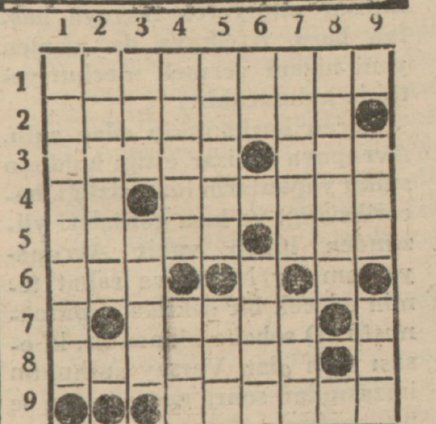
Keman:	Hänendeler:	Okuyanlar:
Necati Tokyay	Yahya	Semih
Saim	Artaki	Melâhat
Şefik	Numan	Güzin
Ahmet	İbrahim	Saniye
İsmail	Vahit	Can
Kadri		
Klarnet: Salih		
Nisfiye: Nihat		

Bahçemizde 8 Ağustos Cumartesi günü zengin programlı bir sün- net düğünü tertip etmiştir. Çocuklarını kaydetirmek isteyen- ler Dördüncü Vakıf Han Borsa Kiraathanesine müracaat ede- bilirler. Telefon : 22308

Ayrıca: Üstad Darbuka "Hasan Tahsin,, ve Zurna Eminden Rumeli ve Kâğıthane havaları

◆ Sair günler herkes yemeklerle gelebilir ◆

Bulmacamız

SOLDAN SAĞA: 1 - Arkasından git. 2 - Bir işi resmi memura anlat. 3 - Güneşin doğması, Camilerde gi- yilir. 4 - Vilâyet, Çocuğun karında büyüdüğü yer. 5 - Ters bir emirdir. Kabul etmeme. 6 - Bir işi lera. 7 - Garbi Anadolu kasabalarımızdan. 8 - Çeviren. 9 - Fenalığın ziddi.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 - Bir çe- şit fırın içisi. 2 - Kabadaylık. 3 - Ters çevirilseniz sırrı meydana çı- karma olur. Çocukların yemeği. 4 - Devam ettirme. Kocaman. 5 - Cimri. Bir devletin parası. 6 - İkametgâh. Bir erkek ismi. 7 - Bir maden. Bir emir. 8 - Çoğalmak. 9 - Mania. Ada- let.

Evvelki bulmacanın halli

1	2	3	4	5	6	7	8	9
K	I	L	I	D	A	Ç	A	N
A	T	A	R	A	K	S	A	
N	A	M	I	L	I	Z	I	N
A	C	A	C	U	L	O	R	E
K	E	E	Ş	D	O			
A	L	A	A	V	A	R	E	
N	E	V	K	A	L	I	N	
A	M	A	N	V	A	H	I	
E	E	T	O	K				

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

7.30 Prog. saat 18.45 Ç. Klübü
7.32 Beden ter. 19.30 Saat. haber
biyesi Prog. 19.45 S. Saat
7.40 Haberler 19.55 Şarkılar
3.35 Müzik 20.15 R. Gazetesi
13.30 Prog. saat 21.00 Konuşma
13.45 Haberler 21.15 Müzik
14.00 Bando 21.45 Konuşma
14.40 At yarışları 22.00 Orkestra
18.00 Prog. saat 22.30 Saat. haber
18.03 Orkestra 22.50 Kapanış.

BORSA

24/7/1942 MUAMELESİ

Londra 1 Sterlin 5.22
Newyork 100 Dolar 130.70
Genevre 100 Frank 30.03
Madrid 100 Pzeta 12.89
Stokholm 100 İsv. Kr. 31.16

ESHAM VE TAHVİLÂT

Muame- leri	Muame- leri
İkramiyeli %5, 938	— 20.50
İkr. Ergani %5, 933	— 22.40
Sivas-Erzurum 1	— 19.95
Sivas-Erzurum 2-7	— 20.—
%2, 1932 Hz. tah.	— 51.—
%7, 1941 D.Y. 1	— 19.95
%7, 1941 D. Yolu 2	— 19.62
Anadolu D.Yolu %66	— 30.75
D. yolu 1-2	— 52.75
Anadolu D.Y. Tah.3	— 51.50
Anadolu Mfmes.	— 48.—
Merkez Bankası	153.75
İş Bankası nama	— 14.90
İş Bankası Hâmline	— 15.40
İş Bankası Müessis	— 210.—
Aslan Çimento	— 10.60
» müesais	— 13.—
Şark değirmenleri	— 5.—
İttihat değirmen.	— 26.75
%6 T. Bonoları	— 94.—
Telefon Şirketi	— 11.40
İst. Umum Sigorta	— 29.—
İst. Rihim. Dok	— 15.10
İst. Su T. Şirketi	— 5.10

Borsa harici altın fiyatı

Dünkü	Bugünkü
Resadiye 29.65	28.25
Külçe altın gramı 4.16	3.99

TAKVİM

1361 H.	1359
RECEB	Rumî
11	Temmuz
Gün: 206	İlaz: 81

Vakitler	Ezan S.	D.	Vasat S.	D.
Güneş [yazın]	9	18	5	50
Öğle	4	47	1	20
İkindi	3	44	17	17
Akşam	12	00	20	32
Yatsı	1	53	22	27
İmsak [yazın]	7	12	J	44

Tasvirî Efkâr Nüshası (5) kuruştur. Abone ücreti Türkiye Harcı için

Senelik 1400 Kr. 2700 Kr. için
Alt aylık 750 » 1450 » için
Üç aylık 400 » 800 » için
Bir aylık 150 » yoktur.
» Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Ziyad T. EBÜZZİYA
Basıldığı yer: Matbaai EBÜZZİYA

İstanbul Belediyesi İlanları

Tahmin bedeli	İlk teminatı	Tahmin bedeli	İlk teminatı	Münakasamın tarihi	Gün	Saat	Münakasamın Sureti terası
1200.00	90.00	Konservatuar Müdürlüğü için bastırılacak nazari ve ameli Türk Musikisi eserinden 5 forma, Klâsik Türk Musikisi eserinden 5 forma ki ceman 10 formanın tab'i ve 5 formanın cildlenmesi işi.					
1032.00	77.40	Karaağaç Müessesatı için alınacak 2700 adet sarı el sabunu, 400 kilo yeşil soğuk su sabunu ve 200 kilo beyaz sabun.					
1200.00	90.00	Gazi Köprüsü botlarına ait akmilâtorlerin tamir ve teodidi.					

Tahmin bedelleri ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muame- lât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhaleleri 10/8/942 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümeninde yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat mak- buzunu veya mektupları ve kanunen ibrazî lâzımgelen diğer vesikalarla ihale günü muayyen saatte Daimî Encümeninde bulunmaları. (8633)

İstanbul Sıhhi Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Şişli Çocuk Hastanesinin «1957» İra «76» kuruş keşif bedelli po- liklinik binası tevsiî inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 5.8.942 çarşamba günü saat 15 te Çağaloğlunda Sıhhat ve İhtimal Muavenet Müdürlüğü binasında toplanan Komisyonda yapılacaktır.

2 — İstekliler mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hülasası buna müteferri diğer evrak çalışma günlerinde Komisyonca görülebilir.

3 — Muvakkat teminat «896» lira «83» kuruştur.

4 — İsteklilerin teklif mektupları ve en az bir taahhütte 10.000 liralık bu işe benzer iş yaptığını dair idarelerinden almış olduğu ve- sikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden ta'dil günleri haric «3» gün evvel alınmış ehliyet ve 942 yılına ait Ticaret Odası vesikasile teklifi havi zarflarını ihale saatinden bir saat ev- vel makbuz mukabilinde Komisyonca vermeleri. (7738)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Aylık Lira K.
Tophane	Fıruzağa	Kadrliler	1	Dükkan	4 00
Galata	Şah kulu	Şah kuyusu	28	Apartmanın 2 ci daresi	18 00
Galata	Şah kulu	Karanfil	28/30	Baraka	30 00
Pangaltı	Feriköy	Akasya	14	Baraka	00 50
Beyoğlu	Bülbül	Serdarî Ömer	58	Dükkan	6 00

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 31/5/943 günü sonuna